

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
VIỆN NGHIÊN CỨU GIÁO DỤC**

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VÀ HỢP TÁC GIÁO DỤC QUỐC TẾ

THÔNG TIN GIÁO DỤC QUỐC TẾ

05/2015 – | LƯU HÀNH NỘI BỘ

THÁNG 05/2015

Ban biên tập:

- 1. PGS.TS. Ngô Minh Oanh**
- 2. TS. Nguyễn Kim Dung**
- 3. TS. Trương Công Thanh**
- 4. TS. Phạm Thị Lan Phương**
- 5. ThS. Nguyễn Ngọc Tài**
- 6. ThS. Hồ Sỹ Anh**
- 7. ThS. Đào Thị Vân Anh**
- 8. ThS. Huỳnh Xuân Nhựt**

Thư ký:

Nguyễn Hoàng Thiện

PHẦN GIỚI THIỆU CUỐN SỔ TAY TRƯỚC TÁC (TÁI BẢN LẦN THỨ 6) CỦA HIỆP HỘI TÂM LÝ HỌC HOA KỲ

Nguồn: www.apa.org
ThS. Lê Tấn Huỳnh Cẩm Giang dịch

Sổ tay Trước tác của Hiệp hội Tâm lý học Hoa kỳ được xuất bản lần thứ nhất vào năm 1929, đó là một “thủ tục chuẩn mực” để viết một bài báo khoảng bảy trang, “mà người ta luôn thấy cần phải tham khảo trong những trường hợp hồ nghi” (Bentley và cộng sự, 1929, tr. 57). Tám mươi năm sau, nhóm nghiên cứu tái bản lần thứ sáu cuốn sổ tay này cũng với tinh thần đó. Trong những năm qua, Sổ tay Trước tác này đã được phát triển do sự cần thiết, từ chỗ chỉ là một văn bản bao gồm một tập hợp các quy tắc đơn giản về phong cách trở thành một nguồn tham khảo có ảnh hưởng trên tất cả các lĩnh vực của việc trước tác hàn lâm từ các vấn đề về đạo đức của việc xuất bản trùng lặp cho đến việc chọn lựa từ ngữ để làm giảm thiểu một cách tối đa các thiên lệch trong ngôn từ.

Các nguyên tắc trong Phong cách APA được đúc kết từ một kho tàng đồ sộ các xuất bản phẩm về tâm lý học, bởi các tác giả và các biên tập viên có kinh nghiệm thực tế về xuất bản. Phiên bản này của Sổ tay Trước tác đã được sửa đổi để phản ánh rộng rãi các tiêu chuẩn mới trong việc xuất bản và thực tế mới trong việc phổ biến thông tin. Kể từ khi phiên bản sau cùng của sổ tay đã được công bố, chúng tôi đã đi từ một dân số đọc các bài báo đến một dân số "lĩnh hội nội dung". Những công nghệ mới đã được tạo ra ngày càng tinh vi hơn giúp cho việc phân tích trở nên khả dĩ hơn, rồi cũng chính công nghệ đã đẩy nhanh việc phổ biến những phân tích đó bằng nhiều hình thức, từ blog đến các trang web cá nhân đến các bài báo

được xuất bản trong các cơ sở dữ liệu trực tuyến.

Để cung cấp cho bạn đọc những thông tin về cách thức mà những điều chúng tôi đã làm và những phát triển về công nghệ đã ảnh hưởng đến xuất bản học thuật, chúng tôi đã sắp xếp lại và làm cho cuốn sổ tay này trở nên súc tích hơn một cách đáng kể. Mục tiêu đầu tiên của chúng tôi là để đơn giản hóa công việc của người đọc bằng cách thu nhặt tất cả các thông tin về một chủ đề về một nơi duy nhất. Chúng tôi đã sắp xếp các thông tin phù hợp với quá trình trước tác, bắt đầu bằng giai đoạn ý tưởng và kết thúc bằng khâu xuất bản. Chúng tôi đã giữ lại và củng cố các quy tắc cơ bản của phong cách viết APA và các hướng dẫn về tránh thiên lệch trong ngôn từ mà đã được xuất bản lần

đầu bởi APA hơn 30 năm trước đây. Quan trọng nhất, chúng tôi đã mở rộng đáng kể hướng dẫn về đạo đức, thống kê, các chuẩn mực của bài báo báo cáo nghiên cứu, các định dạng tài liệu tham khảo điện tử, và sự kiến tạo các bảng và hình vẽ.

Mấu chốt của lần tu chính này là cập nhật và mở rộng về vấn đề xuất bản trực tuyến, vốn là yếu tố làm gia tăng theo cấp số nhân khối lượng thông tin mà chúng ta có thể cung cấp. Tại trang www.apastyle.org, người đọc sẽ tìm thấy một loạt đầy đủ các nguồn để học tập về Phong cách APA cũng như các hướng dẫn bổ sung về viết lách và xuất bản, mà các nguồn này cũng bao gồm các tiêu chuẩn và thông lệ thay đổi.

Bố cục của tái bản lần thứ sáu

Chương 1, chúng tôi giúp độc giả làm quen với các phong cách của các bài báo phổ biến trong các xuất bản phẩm học thuật. Chúng tôi cũng mô tả vai trò của đạo đức trong xuất bản và sau đó đề xuất các hướng dẫn thực tế nhất để tuân thủ.

Chương 2, chúng tôi xác định tất cả các bộ phận của một bản thảo học thuật, từ tiêu đề cho đến phần phụ lục, nhấn mạnh trên cả hai phương diện chức năng và hình thức. Chúng tôi cũng tóm tắt các chuẩn mực báo cáo hiện tại cho các bài báo. Chương này kết thúc bằng các bài báo mẫu để minh họa các quy tắc của Phong cách APA.

Chương 3, chúng tôi cung cấp hướng dẫn cơ bản về lập kế hoạch và viết bài báo. Chúng tôi tư vấn cho độc giả về cách sắp xếp những suy nghĩ của mình, lựa chọn từ ngữ hiệu quả, và mô tả các cá nhân với độ chính xác và biểu cảm.

Chương 4, chúng tôi hướng dẫn độc giả về các vấn đề khó giải quyết và các vấn đề gây tranh cãi về phong cách: dấu chấm câu, lỗi chính tả, viết hoa, chữ viết tắt, số, và các số liệu thống kê trong văn bản. Tính nhất quán khi sử dụng các yếu tố cơ bản trong vấn đề phong cách là chìa khóa để thông tin khoa học được minh bạch.

Chương 5, chúng tôi mô tả việc sử dụng có hiệu quả các yếu tố đồ họa trong văn bản và cung cấp cho độc giả những hình ảnh minh họa của các yếu tố đồ họa hữu ích cho việc trình bày dữ liệu trong bảng và hình vẽ.

Chương 6, chúng tôi cung cấp hướng dẫn về nguồn trích dẫn. Chúng tôi thảo luận về các nguyên tắc chủ yếu cho việc công nhận những đóng góp của những người khác và về định dạng trích dẫn. Chúng tôi hướng dẫn độc giả khi nào và làm thế nào để trích dẫn tài liệu tham khảo trong văn bản và làm thế nào để xây dựng một danh sách tài liệu tham khảo có chứa tất cả mọi thứ cần mà các độc giả cần để định vị từng nguồn.

Chương 7, chúng tôi cung cấp một lựa chọn toàn diện các ví dụ về tài liệu tham khảo trong Phong cách APA. Các ví dụ này bao gồm một loạt các thể loại, từ báo chí xuất bản định kỳ đến báo chí trực tuyến, với trọng tâm là tài liệu tham khảo định dạng điện tử.

Chương 8, chúng tôi cung cấp một cái nhìn tổng quan về quá trình xuất bản tạp chí. Chúng tôi nhấn mạnh trách nhiệm của tác giả trong việc chuẩn bị bản thảo và ở mỗi giai đoạn tiếp theo của ấn phẩm.

Những thay đổi cụ thể trong lần tái bản thứ sáu

Chúng tôi xem xét hai vấn đề lớn trong kế hoạch sửa đổi này. Đầu tiên, có tính đến sự sử dụng rộng rãi Sổ tay Trước tác này bởi các độc giả bên ngoài lĩnh vực tâm lý học, thì phiên bản này nên tập trung đặc biệt vào các chương trình tạp chí APA đến mức độ nào? Thông tin chi tiết về các tạp chí APA là có sẵn trên trang web (xem <http://www.apa.org/journals/>); mỗi tạp chí có trang web riêng của mình, trong đó bao gồm các hướng dẫn cụ thể cho các tác giả. Chúng tôi quyết định loại bỏ khỏi Sổ tay Trước tác này rất nhiều thông tin APA - cụ thể mà các thông tin này có sẵn để tiếp cận trên web, nơi mà các hướng dẫn hiện đang được lưu giữ. Trong ấn bản này của Sổ tay Trước tác, chúng tôi nhấn mạnh các nguyên tắc chung mà các nhà nghiên cứu cần phải biết cũng như các nguyên tắc của văn bản rõ ràng và truyền thông hình ảnh.

Thứ hai, đến mức độ nào Sổ tay Trước tác này nên là quy tắc chứ không phải là mô tả các thông lệ hiện hành trong lĩnh vực này? Một phần trong lời nói đầu của phiên bản thứ tư là có liên quan:

Sổ tay Trước tác trình bày các yêu cầu về phong cách rõ ràng nhưng thừa nhận rằng giải pháp thay thế là đôi khi cần thiết; các tác giả nên cân bằng các quy tắc của Sổ tay Trước tác với lời nhận xét tốt. Bởi vì ngôn ngữ viết của tâm lý học thay đổi chậm hơn so với tâm lý riêng của mình, Sổ tay Trước tác không cung cấp các giải pháp cho mọi vấn đề về phong cách. Trong ý nghĩa đó, sổ tay này là một tài liệu chuyển tiếp: Các yêu cầu về phong cách của sổ tay này được

dựa trên các tài liệu khoa học hiện hành (American Psychological Association, 1994, p xxiii.).

Do sự đa dạng của thực hành trong các ngành khoa học xã hội và hành vi, chúng ta dự đoán rằng Sổ tay Trước tác này có khả năng sẽ định hướng mới cho một số tiểu ngành và chỉ đơn thuần là mô tả hiện trạng của báo cáo khoa học cho các tiểu ngành khác.

Các nội dung mới và được mở rộng

Chương 1. Do tầm quan trọng của vấn đề đạo đức có ảnh hưởng đến việc thực hiện các nghiên cứu khoa học, chúng tôi đã đặt các thảo luận về đạo đức trong chương mở đầu này và đã mở rộng đáng kể với sự bao quát một số chủ đề. Hướng dẫn mới tập trung vào việc xác định quyền tác giả và các điều khoản của sự hợp tác, xuất bản trùng lặp, đạo văn và tự đạo văn, nguy trang về những người tham gia, tính giá trị của công cụ, và làm cho dữ liệu có sẵn cho những người khác xác minh.

Chương 2. Chúng tôi cung cấp thông tin toàn diện về các phần bản thảo cụ thể, các phần này đã được đặt trong một số chương trong các phiên bản trước. Đối với mỗi một phần bản thảo, chúng tôi mô tả mục đích và nội dung cốt lõi cũng như cách thức mà phần này sẽ xuất hiện trong văn bản. Chương này đã được mở rộng đáng kể với việc bổ sung các chuẩn mực bài viết báo cáo nghiên cứu trên tạp chí để giúp người đọc báo cáo nghiên cứu thực nghiệm có thông tin rõ nét và chính xác. Chúng tôi cũng cung cấp một cuộc thảo luận được mở rộng về

các phương pháp thống kê, bao gồm cả hướng dẫn về báo cáo mức độ ảnh hưởng. Ngoài ra, chúng tôi cung cấp một phần mới về sử dụng và chuẩn bị các tài liệu hỗ trợ cho các trang web. Chúng tôi kết thúc chương này với các bài báo mẫu được lựa chọn mới để minh họa cho các thành tố thuộc Phong cách APA.

Chương 3. Trong chương này, chúng tôi cung cấp hai phần với nội dung thay đổi đáng kể. Đầu tiên, chúng tôi đã đơn giản hóa phong cách tiêu đề APA để thuận lợi hơn với xuất bản điện tử. Thứ hai, chúng tôi đã cập nhật các hướng dẫn để giảm thiên lệch trong ngôn từ để phản ánh tập quán và thị hiếu hiện hành. Một phần mới về trình bày ngôn ngữ có tính lịch sử không phù hợp với tiêu chuẩn hiện nay đã được thêm vào, và các ví dụ về các lựa chọn ngôn ngữ hay và không hay đã được mở rộng và cũng đã chuyển đến các trang web, nơi mà phần này có thể được truy cập nhiều hơn và có thể dễ dàng được cập nhật.

Chương 4. Nội dung mới trong chương này bao gồm các hướng dẫn báo cáo thống kê suy luận và một bảng điều chỉnh đáng kể của các chữ viết tắt thống kê. Một cuộc thảo luận mới về việc sử dụng các tập tin bổ sung có chứa các bộ dữ liệu dài và phương tiện truyền thông khác cũng được đưa vào.

Chương 5. Thủ tục phát triển tài liệu đồ họa đã thay đổi một cách đáng ngạc nhiên kể từ phiên bản cuối cùng của Sổ tay Trước tác đã được công bố. Chương này chứa nội dung mở rộng đáng kể trong việc trình bày điện tử của dữ liệu. Chương này sẽ giúp người đọc hiểu được mục đích của từng

loại đồ họa và chọn loại phù hợp nhất để thông tin về kết quả của cuộc điều tra. Chúng tôi cung cấp những ví dụ mới cho một loạt các đồ họa, trong đó có điện sinh, hình ảnh, và dữ liệu sinh học khác.

Chương 6. Trong chương này, chúng tôi đã hợp nhất thông tin về tất cả các vấn đề về trích dẫn, bắt đầu với hướng dẫn nên trích dẫn bao nhiêu, làm thế nào để định dạng trích dẫn. Các kiểu trích dẫn cơ bản và các thành phần tham khảo được đề cập chi tiết. Các cuộc thảo luận về nguồn tin điện tử đã được mở rộng rất nhiều, nhấn mạnh vai trò của các định danh đối tượng kỹ thuật số như là một cách đáng tin cậy để xác định vị trí thông tin.

Chương 7. Chương này chứa một tập hợp được mở rộng đáng kể các ví dụ tham khảo, với trọng tâm là các định dạng điện tử, cho độc giả sử dụng trong việc nắm vững các thay đổi mô tả trong Chương 6. Các ví dụ mới đã được thêm vào cho một số nguồn tin trực tuyến, từ các bộ dữ liệu và các công cụ đo lường đến phần mềm và các diễn đàn thảo luận trực tuyến.

Chương 8. Chương này đã được sửa đổi để tập trung hơn vào quá trình xuất bản và ít hơn vào các chính sách và thủ tục cụ thể của APA. Chương này bao gồm một cuộc thảo luận mở rộng về chức năng và quy trình của đánh giá ngang; một cuộc thảo luận về các yêu cầu đạo đức, luật pháp, chính sách trong việc xuất bản; và hướng dẫn về làm việc với các nhà xuất bản.

Cách sử dụng Sổ tay Trước tác

Sổ tay Trước tác mô tả các yêu cầu cho việc chuẩn bị và nộp bản thảo để xuất

bản. Các chương trong Sổ tay Trước tác cung cấp các loại thông tin khác biệt một cách riêng biệt từng nội dung và các thông tin được sắp xếp theo trình tự, trong đó một là xem xét các yếu tố của việc chuẩn bị bản thảo, từ khái niệm ban đầu cho đến việc xuất bản. Mặc dù mỗi chương là riêng biệt, những người chưa biết về quá trình xuất bản có thể được hưởng lợi từ việc đọc các cuốn sách này từ đầu đến cuối để có được một cái nhìn tổng quan toàn diện.

Cấu trúc các phần bổ trợ

Chúng tôi đã đưa vào các bảng kiểm trong suốt cuốn sách để giúp bạn tổ chức công việc và xem xét tiến bộ của bạn. Các bảng kiểm được liệt kê dưới đây:

Tên bảng kiểm

Bảng kiểm về tuân thủ đạo đức (Trang 20)

Bảng kiểm về các bảng (Trang 150)

Bảng kiểm về các hình ảnh (Trang 167)

Bảng kiểm về việc gửi bản thảo (Trang 240)

Chúng tôi cũng cung cấp các bài báo mẫu để minh họa cho các ứng dụng của Phong cách APA. Chúng bao gồm một bài báo về một thí nghiệm (Hình 2.1, tr. 41-53), một bài báo về hai thí nghiệm (Hình 2.2, pp.

54-56), và một bài báo mẫu báo cáo siêu phân tích (Hình 2.3, tr. 57 -59).

Hình thức của các phần bổ trợ

Các ví dụ về các điểm phong cách hoặc định dạng xuất hiện trong suốt cuốn sách này là trong một cách thức tương phản. Cách thức tương phản này được dùng để giúp bạn định vị các ví dụ một cách nhanh chóng.

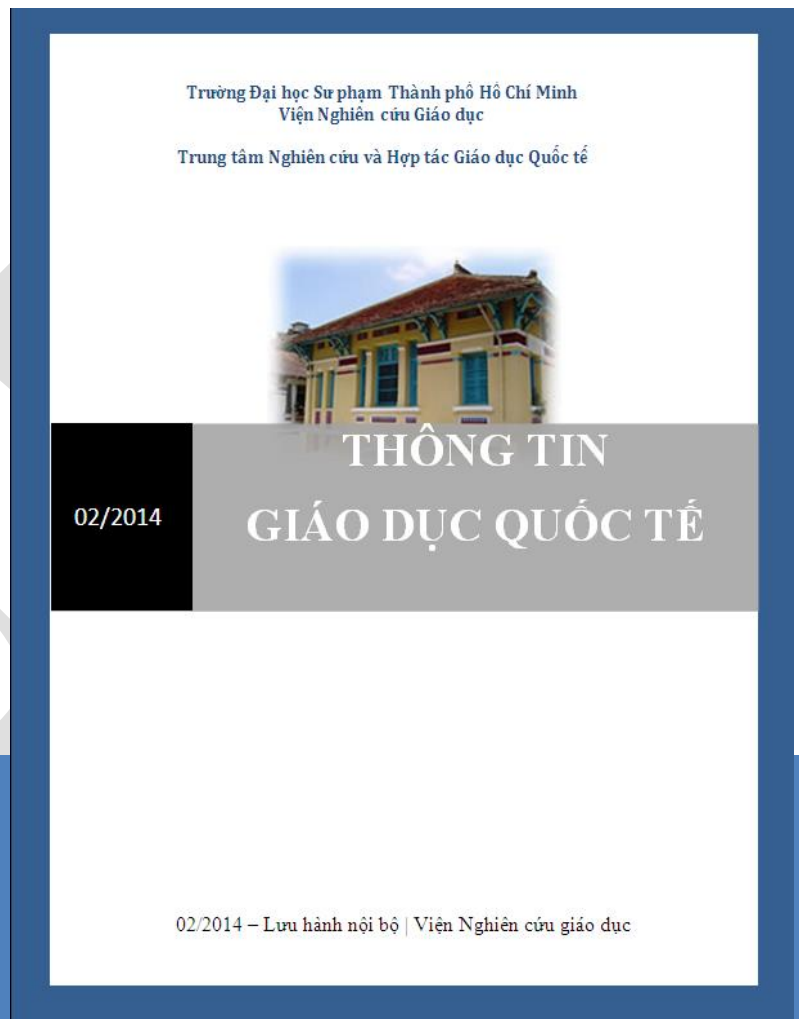
Đây là một ví dụ của cách thức tương phản được sử dụng để minh họa các điểm phong cách.

- Một bảng tóm tắt các nội dung xuất hiện ở trang bìa để tiện cho việc định vị các loại thông tin chung.

- Một danh sách các bảng và hình vẽ theo sau bảng các nội dung và sẽ giúp bạn định vị các bảng cụ thể và các hình.

- Một danh mục viết tắt của tài liệu tham khảo thường được sử dụng xuất hiện trong bìa sau.

Chúng tôi hy vọng rằng những hỗ trợ định dạng sẽ giúp bạn trong việc tìm kiếm sự hướng dẫn bạn cần trong các trang sau đây.

Thông tin Giáo dục Quốc tế rất mong nhận được sự cộng tác về bài viết, thông tin và nhận xét, góp ý của cán bộ, giảng viên, và sinh viên trong cũng như ngoài trường.

Mọi chi tiết xin vui lòng liên lạc:

Địa chỉ: 280 An Dương Vương, Quận 5. Tp. Hồ Chí Minh

Điện thoại: (08)38355100

Email: ciecer@ier.edu.vn